

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Disquisitionvm Magicarvm Libri Sex

Delrío, Martín Antonio

Mogvntiae, 1624

Sectio I.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62472](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62472)

MARTINI DELRIO
SOCIETATIS IESV,
PRESBYTERI.

DE SQUISITIONVM
MAGICARVM.

LIBER VI.

Qui est.

DE OFFICIO CONFESSARIJ.

A

VVM duplicem personam gerat confessarius, iudicis & medici; facile intelligitur vtriusque munere fungi debere. iudicis quidem personam sustinet, quando confessiones excipit, tantum enim Dei vices gerit in ligando & absoluendo, Medici gerit non tum solummodo, sed etiam extra tribunal illud poli, quando consultitur, idque vel à reis, vel à læsis, vel à iustitiæ executoribus, & ministris vel deniq; ab alijs quibuslibet. De duplici hoc officio nunc nobis agendum.

CAPVT I.

De officio confessarij, qua iudex est.

D iudicem pertinet nosse delicta, & de illis in foro suo iudicare, vt ea cognoscat iudex, opere præcium fuerit

A

principio hic, quasi in tabella seu breuiulo, ante oculos ponere, quæ in quinque præcedentibus libris peccata, seu delicta, noster iudex debet animaduvertere & explorare, vt, cum necesse, reum iuuet interrogando.

B

SECTIO I.

X Primi, itaque, libri Prologo, discet, licere, examinare hæreticos, an sint etiam magi seu malefici.

Ex 1. & 2. cap. discet discernere superstitutionis & Magiæ species.

C

qui libri ratione magia, prohibiti sunt,
q. 1. quantum astrorum influxu: citra errorem positi trahi:
q. 2. vitare errores male Christianorum circa complexionis temperamentum.

q. 3. errores vitare circa vim imaginandi.

q. 4. Quid sentiendum de sanatione per aspectū, contactum, vocem, de saluatoribus, de gentilibus S. Pauli & S. Catharinæ, & similibus circumforaneis, & de curationibus militari- bus, &c. & quæ in hac re peccata interuenire soleant?

Ex cap. 4. discet. in

Princ. quæ peccata occurrant in Magia naturali & artificiali.

q. 1. Peccata sigillorum & characterum magicorū.

q. 2. Magorum fraudes de Numeris, & quid tribuendum illis,

q. 3. Quomodo peccetur credulitate & vsu incantationum?

q. 4. Quæ amuleta seu periapta licita, quæ non?

Ex cap. 5. discet.

Quæ in pirotechnia seu alchimia peccata reperiuntur, & quo se pacto cum alchimis confesarius gerere, & quæ illos debeat interrogare?

q. 5. & 4.

Ex libro Secundo discitur de quibus Magi sint examinandi.

1. De artis auctore, & efficiente causa quid sentiant? vt habes q. 2.

2. quos habeant libros? iuxta quaest. 3.

3. circa pactum, quas illi adhibuerint solemnitates? iuxta quaest. 4. precipue littera E. & hic an sint rebaptizati, &c.

A 4. circa effectus, an eos ediderint præstigiatorios? quia hoc est mendacium. vide q. 6. & 8.

5. An putauerint diabolum vera miracula facere posse? quia est error. vide quaest. 7.

6. an imagines sacras inhonorarint, conspuendo, verberando, trahendo, mergendo? vt q. 11.

B 7. an alteri pauperiem fecerint, vel damnum dederint. in bonis fortunæ? d. q. 11. & 12.

8. an thesauros arte magica quæsierint, aut aliter diuitias, honores, vel victoriam à dæmone expetierint? d. quaest. 12.

9. an incantarint animalia & quomodo? q. 13.

10. an cum bestijs rem habuerint? iuxta q. 14.

C 11. an cum dæmone corpus miscuerint, & quomodo? q. 15.

12. ad ad conuentus iuerint, & ibi fecerint, quæ fieri solere narrantur? quaest. 16. vbi & illud notandum aliquando non cum dæmonibus, sed extincto lumine, promiscue cum quouis vel quouis oblati, proximis sibi concubuerint, quod de Lamijs & maleficis Atrebatensibus anno 1459. narrat Meierus in Annal. Flandriæ, & de alijs alijs.

D 13. Quoad Lycanthropos: examinandi, an tibi dumtaxat tales videbantur, an etiam alijs? quia secundo casu adest semper pactum? iuxta q. 18.

14. an aliquibus vsi contra vulnera ac tormenta, & quibus? q. 21.

E 15. an conati animas euocare? an conuenerint de apparendo post mortem? vide q. 26.

16. an finxerint spectra? q. 27.

17. an spectris cultum aliquem exhibuerint, & quem, & qualibus? an pacti cum illis aliquid fuerint, an fami-

liaria colloquia superflua cum his habuerint? *nuxa q. 28.*

18. an procurauerint spectrorum apparitionem? *q. 29.*

19. an exorcismis vetitis vsus? quæ adhibuerit, & quam adhibitorum vim esse putarit? an habuerit dæmonem inclusum, vel includere sit conatus? an parendum habuerit, & sub quo pacto, quamdiu, ad quid, &c. *q. 30.*

Ex libro Tertio.

1. Interrogent, quæ sint instrumenta quibus vsæ? nam grauius subest peccatum vnguentis, eo quod solet præcedere antropofagia & infanticidium. *vide q. 1.*

2. an somnificum maleficium intulerint naturali medicamento, an vero accesserit sepulchri violatio, & cadaueris iniuria? & quem in finem? *q. 2.*

3. quibus philtis vsæ, an miscuerint sacramenta, aut alias res sacratas, & quas? *q. 3. sect. 2.*

4. an sic aliquem egerint in amentiam, occiderint, læserint? *d. sect. 2.*

5. an contra philtum sint vsi remedijs illicitis? an capiti illicito amore, læcerint quæ ex sua parte necessaria? *d. q. 3. sect. 3.* item quæ consilia dare possit tali amore irretitis? *ibid.*

6. ob quam causam philtum præbuerit, cælebs, an vt matrimonio iungeretur coniugata, an vt amorem mariti recuperaret: vtrique, an ad libidinem illicitam? *q. 3. sect. 2.* an odij, vel obliuionis maleficio vsus? item an incendijs? *sect. pen. & vlt.*

7. quid exillimarit de fascinatione, & an aliquem fascinarint: quibus vsi remedijs vel antidotis contra fascinationem? *q. 4. sect. 1.*

8. an cadauera laniarint, & quæ damna venenis intulerint? quo pacto illa

A damna viuentibus dederint? item an aliquid defoderint, cui sola remotione queat occurrere? *d. q. 1. sect. 2.*

9. *In sect. 3.* notet confessarius singula, vt norit distinguere in abortu, an nocuerint iam viuo, an ante animationem? item an sic distenderint prægnantem vera, an simulata prægnatione? quia priore casu accedit prolis periculum, item quoties hæc facta? denique in 3. casu, an propter hanc defecationem, sætus fame perierit, & quod &c.

B 10. Attendat qui homicidæ sint excommunicati? *sect. 4.* Interrogent an sagittariam exercuerit magus? an huiusmodi imagines confecerint, an baptizarint: & in quarum personarum interitum?

11. *sect. 5. & 6.* quos animi, corporive morbos intulerint?

C 12. *sect. 7.* an aliquos deuouerint? & qua imprecationis formula?

13. *sect. 8.* an maleficarint aliquem ligaminibus, & ad quod tempus? item an ad euitandum vel sanandum illud, aliquid superstitionis adhibuerint.

14. *Ex q. 5.* discet habere rationem personarum, quibus nocitum fuit. hinc enim atrocitas peccati crescit. nã cæteris paribus contra publicam personam peccatur grauius, quam contra priuatam, atrocissimum quoque est omnium, necare infantulos nondû baptizatos.

D *Ex 6. & 7.* discet ob quæ peccata maxime, quis tradatur maleficis puniendus? quibus etiam abstinendum sit ijs, qui cupiunt esse tuti, vel liberari à maleficijs.

E *Ex q. 8.* poterit confessarius proponere miseriam maleficorum, & peccati enormitatem.

Ex libri vero huius parte posteriore,
discere poterit.

1. Naturam vanæ obseruantia? q. 1.

3.

2. quando, & quale sit peccatum?
quæst. 2.

3. modos præcipuos vanæ obser-
uantia, & ex eorum similitudine, quã-
do in hoc peccatum quis ruerit? q. 4.
sect. 1.

4. de precibus & verbis sacræ scri-
pturæ, de ieiunijs & alijs operibus bo-
nis secundum te. sect. 2.

5. de ligaturis & periammatis. sect. 3.

6. de obseruatione omnium. sect. 4.

7. de strenis initio anni. sect. 5.

8. quando liceat obseruare dies,
quando non. sect. 6.

9. quæ sint licita media sanandorum
morborum, & quæ non, & de militari
vulnerum curatione. sect. 7.

10. fundamenta vanarum obserua-
tionum quæ adhibentur ex S. S. & c.
refutata. Quod est necessarium scitu,
vt idiotis possit persuaderi, esse impia
illa, quæ habent pro pijs. sect. 8.

De formula, si Deus

incarnatus, & c.

Dæmonum ministerio
an ad bonum liceat
vti.

De rythmo seu versu.

Deritibus & caremo-
nijs quæ adhibita.

De dubio in quo be-
nignior sequenda sit
interpretatio, tam de
dubio personæ, quã
rei.

11. Ex formulis positis, in sect. 9. fu-
turum ei non difficile iudicium ferre:
de cæteris, quæ sunt innumeræ, & in
singulis locis diuersæ, sed in ipsa ratio-
ne formali superstitionis conueniunt.

Ex libro Quarto.

1. Discet naturam prophetiæ, &
quando sit peccatum prophetæ, non
credere inspirationi. cap. 1. quæst. 1.
& 2.

2. Quibus instructum esse oporteat
ad dandum consilium in reuelationi-
bus? qui abusus & errata hinc possint ac-
cidere ex parte confessarij: quæ ex par-
te habentis reuelationem? quomodo
fraudes & peccata huiusmodi depre-
hendantur? de scrutanda intentione?
q. 3.

3. Regula discet ad cognoscendum
quando peccent astrologi & similes
diuinatores. quando fors, omen, vel si-
gni petitio sit licita. c. 2. q. 3.

4. Qualiter peccent diuinatione v-
tentes, & quæ excusent vel minuant
peccatum. q. 4.

5. Quale peccatum sit oracula dæ-
monum consulere? q. 6. sect. 1.

6. In necromantia quibus vsæ me-
dijs seu instrumentis, quorum ratione
potest accedere infanticidium, & simi-
lia peccata. sect. 2.

Ex seqq. sectionibus, discet species diui-
nationis cum pacto expresso. In specie
quoque illarum vltima de oculi ex-
cussione, nota incidere in obligatio-
nem restituendi, ratione damni iniuste
illati.

8. in q. 7. discet varias species pacti
impliciti: ex quibus poterit decidere
casus similes, vt de saltantibus per py-
ras, de asseruantibus, & uirior, de ferenti-
bus amethystum vt somnient, de offe-
rentibus candelâ S. Antonio vt furẽ in-
dicet, & in quibusdam potest accede-
ret obligatio famæ restituendæ, vt in
Parthenomantia.

9. quomodo liceat niti omnibus,
prodigijs & portentis? quando pec-
cetur in huiusmodi obseruandis se-
ction. 2.

10. Quanto fit fors diuinatoria & prohibita? maxime de illa quæ fit per inspectionem libri sacri. *sect. 3.*

11. Ad naturam peccati huius intelligendam plane necessaria est. *sect. 4.*

12. Discet peccata astrologorum, Genethliacorum, & cæterorum iudicialiorum etiam medicorum & chirurgorum. *c. 3. q. 1.*

13. Quæ liceat diuinare ex elementis & mixtis insensibilibus, vt cometis, halonibus, &c. quæ non? *q. 2.*

14. Quid liceat medicis diuinare? *quæst. 3.*

15. Quando peccent physiognomi? *quæst. 4.*

16. Quale peccatum fit. chiromantia? *quæst. 5.*

17. Quæ somnia licet obseruare & interpretationem quærere? *quæst. 6.* In fine quæstionis habebit exemplum faciendæ in similibus disquisitionis.

18. Quæ occurrant hodie peccata in sorte diuisoria, & quibus fit licita? *c. 4. quæst. 1.*

19. Quæ peccata contingant in contractu fortis, quem vocant olla seu Lotheriæ? quæ quoad venditorem, quæ quoad emptores, quæ quoad ministros seu assidentes, quæ quoad remp. vel Principem? *q. 2.*

20. Quæ peccata sint canonicæ purgationis: an quis eam cum mendacio vsurpauit? *q. 3.*

21. An vlus sit vulgaribus purgationibus interroget: tam subeundo quam exigendo. Notet quæ dicta de prouocatione ad diuinum iudicium, quomodo in ea peccetur: item de duello publico & priuato propter adiunctam excommunicationem: & notet quæ ad explicationem censuræ illius hic addita, *sect. 1. & 2.*

A 22. De peccatis purgationum variarum per ignem. *s. & 3.*

23. Peccata probationis aquæ frigidæ vel feruentis. *sect. 4.*

24. Discet, cur & quomodo peccet iudex probatione illa vulgari, qua sagæ in aquam proiectæ creduntur supernatæ: & quid respondendum nitentibus. consuetudine seu corruptela quorundam iudicum? *q. 5.*

B 25. Notet quæ hîc dicuntur, vt communia omnibus vulgaribus purgationibus.

26. Item notet, quæ de excusatione ex capite ignorantie aliquando iudices prætexunt: vt sciat quando bona intentio excusationem illis præbeat, quædo vero non præbeat.

C 27. Item quale sit peccatum error sine dolo?

28. Peccare iudices, qui semota lege & ratione, arbitrij liberam plenitudinem sequuntur: & quomodo omnis iudex legi subiectus? *sect. 2. litt. I.*

29. Peccare quando canonibus non obtemperant? *sect. 3.*

30. Quando liceat signum petere? & quæ fides requisita ad editionem miraculorum?

D 31. Quomodo peccet torquens vel damnans eum, cui hæc purgatio fuit adhibita? *d. sect. 3.*

32. De peccato purgantis per pondera & lancem? *q. 6.*

33. De peccato purgantis per crucem.

34. Peccata in quibusdam alijs generibus, quæ rariora. *ibid.*

E

Ex libro Quinto, discet.

1. Quando iudex peccet arbitrando temere circa criminis grauitatem?

2. Quando peccet minuendo vel augendo pœnam legis?

3. Quem

3. Quem iuris ordinem contemnen-
do iudex peccet? *sect. 1.*

4. Quomodo peccet in inquisitione? 1. circa corpus delicti. 2. ratione accusationis præcedentis. 3. in forma inquisitionis. 4. quoad præcedentia indicia. 5. quoad famam præcedentem. 6. quoad absolutionem præcedentem. 7. quoad transactionem. 8. quoad gratiam Principis. *sect. 2.*

5. Discet de indicijs, quæ vix præcipuorum? 2. quod iudex teneatur aliquando ad damnorum restitutionem, si non interrogavit de socijs. 3. quando propterea reo deneganda sit absolutio? 4. alia in hac re tam rei quam iudicis peccata. 5. peccata iudicis ex defectu indiciorum ad torturam sufficientium. 6. quomodo distinguenda iactantia à minis? 7. quod mens scrutanda in minantis æquiuoca locutione. *sect. 3.*

6. *sect. 4.* Docet vim minus certorum indiciorum, 2. quod ex non impedito damno iudex teneatur restituere. 3. Peccari in fortiorum defensione, fauore, patrocínio & occultatione. 4. qui mortaliter peccent non defendendo. 5. qui teneantur restituere.

7. Discet multiplices abusus iudicum in receptione testium. *sect. 5.*

8. Peccata acculatorum, & onus restituendi. *sect. 6.*

9. Varia peccata in reis comprehendendis, carcerandis, & postea ibi asseruandis. *sect. 7.*

10. Multa graua peccata circa modum torturæ, in quantitate & qualitate. *sect. 8.*

11. Quosdam ritus superstitiosos contra maleficium (vt vocant vulgò) Taciturnitatis. *sect. 9.*

12. Peccare iudices qui mendacio, doloue reum decipiunt. *sect. 10.*

A 13. Quando iudex peccet condemnando reum ex sua confessione. *sect. 11.*

14. Quomodo discernendæ suspicio, opinio, & præsumptio.

15. Cui possit iniungi abiuratio, & quo pacto is ad eam inuitus adigi possit? *sect. 12.*

16. Varia, in quibus iudices circa canonicam purgationem queant peccare. *sect. 13.*

17. Quomodo iudex peccet, interdum etiam cum onere restituendi, eò quòd cum deberet absolute absolueret, tantum absoluit reum à iudicij instantia? *sect. 14.*

18. Quomodo qualificanda sortilegia? item quæ sint hæreticalia, quæ non: & proinde, quibus excommunicatio accedat? *sect. 15.*

C 19. Quando iudex peccet in pænæ irrogatione? *sect. 16.*

20. Peccata quædam propria Sacerdotum & clericorum in hac materia, de quibus illi interrogandi. *ibid.*

21. Quando iudex remittens pœnam teneatur ad restitutionem, & peccet? *ibidem.*

22. Peccatum legentium vel retinentium libros Magicos. *sect. 17.*

D 23. An præbenda maleficis ad mortem damnatis Eucharistia: & vnctio, & quid in Eucharistia præbenda sit obseruandum. *sect. 18.*

24. Peccetne iudex sepulturam denegando. *sect. 19.*

25. Peccatum eorum, qui subministrant instrumenta necis, vt reus euadat pœnam publicam.

ibidem.